

твору» визначаємо через *основну* думку, те, що стверджує, проголошує автор. Літературознавці ототожнюють головну і основну думку.

Натомість у підручниках О. Глазової є тлумачення: «Головна думка тексту – те, заради чого створено текст (задум його автора), те, до чого він закликає, що схвалює, що заперечує, від чого застерігає, тобто висновок, який впливає зі сказаного або написаного. Здебільшого текст має заголовок, який виражає його тему або головну думку».

Справді, слово *головний* у СУМі пояснено через слово *основний*. Наприклад: Головний 3. Найважливіший, основний, суттєвий (центральный). Отже, йдемо за шкільною практикою, яка утверджує стандарти сприймання понять і їх концептуального наповнення. «Головна думка твору» – більш конкретне позначення ідей автора, оскільки з поняттям «основна» корелюватиме т. зв. неосновна, додаткова, допоміжна.

Світлана Бибик

ГУГЛ-, ВЕБ-, КЛАС- ПИШЕМО РАЗОМ ЧИ З ДЕФІСОМ?

Одне із складних питань сучасної правописної практики – написання складних слів-кальок. Згідно з «Українським правописом» 2019 р. з дефісом пишемо складні іменники, утворені з двох самостійних іменників без сполучного голосного звука, за аналогією *бізнес-план, бізнес-проект, інтернет-видання* (§ 36, п. 2.1 Б а). Отже, поширене слово *гугл* [гугл] з іншими іменниками, з якими воно утворює поняття, назви предметів, явищ тощо, які виявляють себе саме в системі Google, пишемо з дефісом. Тому *гугл-форма*, що означає ‘безкоштовний інструмент для збирання інформації за допомогою опитувань, форм зворотного зв’язку й тестування’, а також *гугл-таблиця, гугл-сайт, гугл-клас, гугл-диск, гугл-презентація*. Варіантами цих складних слів є іменниково-прикметникові сполуки *гуглівська форма, гуглівська таблиця, гуглівський сат, гуглівський клас*.

Так само слово «клас» у складних словах-новотворах пишемо з дефісом: *клас-рум* (те саме, що *вебклас*). Як пояснити від-

мінності в написанні в англійській мові та в мові українській? Google Classroom – це середовище. Практичних варіантів трансформації поняття кілька – Google-клас, Google Клас, Гугл Клас, гугл-клас, Гугл класрум... «Класрум» вважаємо калькою, а втім у написанні цього нового поняття, яке буде тільки поширюватися, треба керуватися тим самим правилом, що наведене вище, бо є самостійне слово «клас». Так само рекомендуємо український аналог ‘класна віртуальна кімната’, ‘віртуальний клас’. Але усвідомлюємо, що існує інтернетівське середовище, автори якого вже дали йому назву, і вона має адаптуватися в нашій мовній практиці за сучасними приписами.

Майте право спитати: а чому ж тоді *веб-* пишемо разом? Так, за «Українським правописом» 2019 р. *веб-* (належний до «всесвітньої павутини»; ‘система доступу до пов’язаних між собою документів на різних комп’ютерах, підключених до інтернету’) є часто вживаною іншомовною частиною (не є самостійним словом!) на приголосний: *вебсторінка, вебформа, вебдизайн, вебкамера, вебпортал, вебклієнт, вебклас...* (див.: § 35, п. 5.2). До деяких із цих слів можна запропонувати аналогії, наприклад, *вебклас* – віртуальний клас; *вебформа* – інтернетна (віртуальна) форма...

Світлана Бибик

ІНТЕРНЕТ, ІНТЕРНЕТ ТА ІНТЕРНЕТ-ДЖЕРЕЛА

За десять років написання слів з компонентом *інтернет* змінювалося тричі. У 2011 році в збірнику «Культура слова» С.Г. Чемеркін рекомендував писати слова з компонентом *Інтернет* з великої літери і з дефісом. Наголошував, що це власна назва. Але прогнозував, що це правило можуть згодом переглянути, оскільки ідентифікація поширених власних назв з часом зникає.

У монографії «Вплив суспільних змін на розвиток української мови» (Київ, 2017) диференційовано поняття *Інтернет* як назви мережі, яку треба писати з великої букви, та *інтернет* як тип зв’язку між мережами – відповідно пишемо з малої літери.